

следвалъ подобно това явление. Той установилъ, че при много низки температури чистиятъ, бѣлъ кристаленъ калай се превръща въ едно сиво видоизмѣнение. Той става безформенъ (аморфенъ). Ако пъкъ калаенитъ предмети се почистватъ и държатъ на топло (при температура не по-ниска отъ 18°C), тѣ винаги ще сѫ здрави и никога нѣма да боледуватъ. Въ топлите страни това явление не е познато. Калаената чума върлува изъ студените страни.

Необяснимо остава досега, защо тая болестъ е разителна, сир., защо тя се предава отъ единъ предметъ на другъ. Ученитѣ предполагатъ, че освенъ студа, за превръщането на кристалниятъ калай въ безформенъ (аморфенъ), иматъ значение и нѣкои „улеснители“. Загадката, въ всѣки случай, не е разрешена. Има калаени предмети, които цѣли 200 години сѫ били напълно здрави и изведнажъ, безъ никаква видима външна причина, се разболяватъ. Отъ калаена чума не боледуватъ металните сплави, въ които има калай.

— А кой е другиятъ боленъ металъ?

— Алуминиятъ. Той е младъ, лекъ и хубавъ металъ. Младъ е, защото е откритъ неотдавна — неговите години се помнятъ. Има хубавъ бѣлъ цвѣтъ, петь пъти по-лекъ е отъ оловото; по-лекъ е отъ цинка и калая и много по-здравъ отъ тѣхъ. Отъ неговите сплави се строятъ самолети, съ които хората прелетяватъ океани. Нѣкога, когато алуминиятъ билъ откритъ, хората съвсемъ и не подозирали, каква роля ще играе този металъ въ живота имъ. Защото тогава нѣмало самолети, а за балоните се употребявали леки плетени кошници. Пъкъ и цената му била много скжпа: единъ килограмъ струвалъ 80,000 лв. — колкото струва сега единъ килограмъ злато. Днесъ 1 кгр. алуминий струва само 3000 лв. Тоя обикновенъ и добре познатъ на тебе металъ проявява, при известни случаи, чудновати свойства. Алуминиятъ е всѣкидневниятъ спѣтникъ на нашия животъ. Ние си служимъ